

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física

Materia	Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física			
Código	P02G050V01301			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Rey Cao, Ana Isabel			
Profesorado	Figueira Rodriguez, Alberto Pazos Couto, Jose Maria Rey Cao, Ana Isabel Romo Pérez, Vicente			
Correo-e	anacao@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia aporta as nocións básicas que debe posuir o alumnado universitario sobre a construción do coñecemento científico e a ética profesional. Delimita a diferenza entre a ciencia e a profesión no ámbito competencial da titulación do Grado en Ciencias da Actividade Física e o Deporte, e profundiza no coñecemento do obxecto de estudo da mesma: motricidade, corporeidade e prácticas corporais.			

Competencias

Código	
B1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.
B11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Diferenciar entre a realidade e os obxectos de estudo. Comprender a función da epistemoloxía.	B1
Distinguir os diferentes tipos de obxecto de estudo que poden ser abordados polas CCAFD.	B1
Comprender o obxecto de estudo da motricidade humana dende diferentes perspectivas formais e saber identificar as súas diferentes notas: psíquicas, somáticas, naturais, culturais, centrípetas e centrífugas.	B9
Entender a existencia de paradigmas ou enfoques diferentes na interpretación do mundo e cómo afectan ao coñecemento científico.	B1 B2 B26

Identificar as diferentes correntes paradigmáticas vixentes no ámbito disciplinar das Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	B1
Reflexionar sobre diferentes perspectivas de comprensión social e prácticas sobre o corpo e a motricidade humana, coñecidas e descoñecidas, hexemónicas e marxinais, posibles e imposibles.	
Comprender a relación entre a linguaxe, o coñecemento e as concepcións filosóficas/paradigmáticas sobre a corporeidade humana.	B1 B9
Coñecer, identificar, distinguir e nominar as diferentes manifestacións da motricidade humana e/ou expresións motrices.	B1 B9
Identificar, seleccionar e consensuar en grupo a elección dun obxecto de estudio vencellado ás CCAFD.	B1 B25
Elaborar, presentar e explicar en equipo unha presentación visual sobre o obxecto de estudo.	B12 B25 B26
Aplicar o paradigma sistémico ao coñecemento dos fenómenos vencellados coa actividade físico-deportiva e/ou motricidade humana.	B1 B26
Identificar a estrutura básica dunha memoria de investigación.	B2
Comprender e aplicar con propiedade a linguaxe científica no ámbito académico e profesional.	B2
Elaborar traballos académicos de forma estruturada e rigurosa. Saber referenciar a documentación.	B2 B13 B26
Buscar información de calidade sobre unha cuestión que nos interese coñecer.	B1 B12 B26
Entender un documento científico e saber extraer do memo a información que nos interesa.	B2
Saber o qué é unha profesión e a súa relación co contexto socio-económico.	B1
Diferenciar a profesión da ciencia. Distinguir as dimensións profesional e científica-humanística da titulación universitaria.	B13
Coñecer a regulación profesional do ámbito da actividade físico-deportiva.	B11
Coñecer o Colexio Oficial de Licenciados en Educación Física y en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte.	B13
Comprender o qué é a ética e a necesidade de incorpora-la na práctica profesional e académica-científica.	B11 B13
Ler e reflexionar sobre os códigos éticos e deontolóxicos existentes no ámbito das CCAFD.	
Incorporar a reflexión ética na práctica académica.	
Concienciarse da relevancia da formación continua e do compromiso social co ben común.	
Ser receptivo/a e reflexionar sen prexuízos sobre as cuestións e dilemas formulados nas clases.	B11
Ser flexible ante novos plantexamentos sobre as Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	B13 B26
Participar e interactuar co grupo clase nas dinámicas propostas.	B25

Contidos

Tema

1. Nocións xerais e vocabulario epistemolóxico: concepto de Ciencia e correntes principais da Epistemoloxía. Fundamentos do coñecemento da realidade.	1.1. Nocións xerais e vocabulario epistemolóxico. 1.1.1. A epistemoloxía e a ciencia. 1.1.2. O coñecemento e o coñecemento científico. 1.2. Fundamentos do coñecemento da realidade. 1.2.1. A elaboración dun traballo académico. 1.2.2. Procura de información. 1.2.3. A lectura científica. 1.2.4. Manuais de estilo. Aplicación do formato APA (American psychological Association)
2. Epistemoloxía e ciencia. Epistemoloxía e socioloxía da ciencia.	2.1. Características do coñecemento científico. 2.2. O obxecto de estudo. 2.3. A investigación científica. 2.4. As clasificacións das ciencias. 2.5. Os paradigmas. O paradigma sistémico. 2.6. Epistemoloxías feminista e teoría de xénero.
3. Obxecto de estudo, consideración científica, paradigmas epistemolóxicos e historia da Educación Física e das Ciencias da Actividade Física e o deporte.	3.1. O obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e o Deporte.
4. Matriz disciplinar das Ciencias da Actividade Física e do Deporte. Teorías científicas e fundamentos conceptuais sobre a motricidade, a actividade física e o deporte.	4.1. A configuración disciplinar das Ciencias da Actividade Física e o Deporte. 4.2. A definición semántica do obxecto: da actividade física á motricidade. 4.3. Unha análise sistémica da motricidade humana.

5. Deontoloxía e profesión. Ontoloxía das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.

- 5.1. Deontoloxía
 - 5.1.1 Ética e profesión.
 - 5.1.2. Códigos deontolóxicos.
 - 5.1.3. As finalidades da educación física e da práctica profesional vencellada ás expresións motrices.
 - 5.1.4. Dilemas morais.
- 5.2. Profesión
 - 5.2.1. A profesión.
 - 5.2.2. A regulación profesional.
 - 5.2.3. O colexio profesional de Licenciados/as en Educación Física e Ciencias da Actividade Física e do Deporte.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	20	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	14	0	14
Titoría en grupo	2	0	2
Traballos tutelados	8	16	24
Estudo de casos/análises de situacións	10	10	20
Debates	5	5	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	16	18
Traballos e proxectos	0	20	20
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	- Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos conceptuais
Resolución de problemas e/ou exercicios	Traballo dirixido polo profesor/a. Técnicas grupais participativas.
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas, consulta e seguimento de traballos.
Traballos tutelados	Elaboración dun traballo académico. Delimitación dun tema, contextualización, búsqueda de recursos empregando bases de datos, e redacción do traballo. Aplicación do manual de estilo APA.
Estudo de casos/análises de situacións	- Análise e lectura comprensiva de documentación académica e científica. - Recopilación e análise do coñecemento común en torno a actividade física e o deporte a través de diferentes soportes. - Análises sistémicas do campo profesional. - Análises sistémicas da configuración académica do grado.
Debates	- Discusión programada sobre situacións relativas a delimitación científica e disciplinar das Ciencias da Actividade Física e do Deporte. - Discusión programada sobre situacións terminolóxicas e identidade epistemolóxica. - Crítica de noticias vencelladas con problemáticas epistemolóxicas das Ciencias da Actividade Física e do Deporte

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Supervisión e discusión en titorías grupais e individuais sobre o traballo a desenvolver polo alumnado. Discusión e crítica de lecturas programadas
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas, consulta e seguimento de traballos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Asistencia e participación activa nas prácticas de laboratorio desenvolvidas nas horas dos grupos B	13	B1 B2 B26
Traballos tutelados	Asistencia ás clases C para a supervisión e seguimento do traballo tutelado.	7	B2 B12 B25 B26

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Preguntas de desenvolvemento sobre os contidos claves da materia. Perspectiva comprensiva e crítica.	40	B9 B11 B26
Traballos e proxectos	Entrega do traballo tutelado cumprindo os criterios de avaliación establecidos nas condicións de realización.	35	B1 B2 B12 B13 B25 B26
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Exposición e defensa oral do traballo tutelado	5	B1 B2 B12 B13 B25 B26

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a asignatura é imprescindible acadar unha calificación mínima de 5 puntos.

O alumnado "Non asistente" deberá realizar as metodoloxías de "Traballos e Proxectos" e a "Proba de resposta longa, de desenvolvemento".

Nas convocatorias correspondentes a un mesmo curso académico, consérvanse as cualificacións obtidas polo alumnado. Será necesario repetir as metodoloxías necesarias para conseguir un mínimo de 5 puntos.

Bibliografía. Fontes de información

Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación., **Libro blanco. Título de grado en ciencias dela actividad física y el deporte.**, Recuperado de http://www.aneca.es/media/150296/libroblanco_deporte_def.pdf,

Rey Cao, A., **Ciencia y motricidad. Epistemología de las ciencias de la actividad física y el deporte.**, Madrid: Dykinson.,

Barbero González, J. I. (2005). La escolarización del cuerpo: reflexiones en torno a la levedad de los valores del capital cuerpo en educación física. *Revista iberoamericana de educación*, 39, 25-51.

Cagigal, J. M. (1996). *José María Cagigal. Obras selectas. Volumen II. Deporte, pulso de nuestro tiempo. El deporte en la sociedad actual. Cultura intelectual y cultura física*. Cádiz: Comité Olímpico Español; Ente de Promoción Deportiva "José Mª Cagigal"; Asociación Española de Deporte para Todos.

Devís Devís, J. Martínez Moya, P y Villamon Herrera, J. (2002). La profesionalización de la Educación Física: caracterización y evolución del conocimiento científico. En S. García (Coord.) Congreso Internacional de Historia de la Educación Física. (pp. 149-156). Madrid: Universidad de Salamanca y Gymnos.

Martín Acero, R., González Valeiro, M. (eds.) (1998). *Educación física e deporte no século XXI. VI Congreso Galego de Educación Física. Vol.1: Simposio Internacional de consenso José María Cagigal: "Obxeto de estudio das ciencias da actividade física e o deporte". Xornada Manuel Becerra "Realidades e futuro dos ámbitos profesionais do profesor de educación física en Galicia"*. A Coruña: Universidade da Coruña. Disponible en <http://ruc.udc.es/dspace/handle/2183/9749>

Oña, A. (2002). La ciencia en la actividad física: viejos y nuevos problemas. *Revista Motricidad*, 9, 9-22
<http://revistamotricidad.es/openjs/index.php?journal=motricidad&page=article&op=view&path%5B%5D=78&path%5B%5D=164>

Pedraz, M. V. (1987). *Teoría pedagógica de la actividad física*. Madrid: Gymnos.

Pedraz, M. V. (2009). La educación física como ideología del poder: la construcción de las creencias pedagógicas en torno a las enseñanzas escolares del cuerpo. *Revista educación*, 33 (2). Recuperado de <http://www.revista-educacion.ucr.ac.cr/index.php/educacion/article/view/123>

Red Internacional de investigadores en motricidad humana (2006). La ciencia de la motricidad humana (CMH) como área autónoma de conocimiento: Trayectorias desde la Red Internacional de Investigadores en Motricidad Humana. *Integração*, 46, 247-262. Disponible en ftp://ftp.usjt.br/pub/revint/247_46.pdf

Rey Cao, A. (2014). *Ciencia y motricidad. Epistemología de las ciencias de la actividad física y el deporte*. Madrid: Dykinson.

Rey, A., y Canales, I. (2007). Discurso epistémico para una ciencia de la motricidad. *Cinta De Moebio*, (28). Recuperado de <http://www.moebio.uchile.cl/28/rey.html>

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Estatística: Metodoloxía da investigación e estatística na actividade física e o deporte/P02G050V01302

Outros comentarios

Asistencia de forma continua a clase.

Lectura da bibliografía recomendada.

Actitude e predisposición ao pensamento crítico e analítico.
